

Norges Bank
Postboks 1179 Sentrum
0107 OSLO

VÅR REFERANSE
13/12330

DERES REFERANSE

DATO
19.09.2022

Motsyklisk kapitalbuffer tredje kvartal 2022

Finanstilsynet viser til bestemmelse om beslutning om motsyklisk kapitalbuffer og råd om systemrisikobuffer fastsatt ved kgl.res. 3. september 2021. I dette brevet redegjøres det for Finanstilsynets vurderinger av motsyklisk kapitalbuffer tredje kvartal 2022, jf. bestemmelsen § 2 om utveksling av relevant informasjon og vurderinger.

Finanstilsynets vurderinger av finansiell stabilitet og situasjonen i bankene er omtalt i [Finansielt utsyn juni 2022](#) og [Resultatrapport for finansforetak første halvår 2022](#).

Aktiviteten i norsk økonomi er høy, og det er lite ledige ressurser. Det er samtidig stor usikkerhet om den videre økonomiske utviklingen internasjonalt og i Norge. Forstyrrelser i forsyningskjedene, blant annet som følge av koronapandemien og krigen i Ukraina, har svekket vekstutsiktene og bidratt til kraftig økning i prisveksten globalt. Stor knapphet på elektrisk kraft og gass har ført til en energikrise i Europa.

Sentralbanker i en rekke land har satt opp styringsrentene og varslet ytterligere renteøkninger. Utsikter til svakere økonomisk vekst i kombinasjon med vedvarende høy inflasjon har skapt frykt for stagflasjon. En slik utvikling vil også påvirke norsk økonomi og det norske finansielle systemet, som er sårbart ved sterk renteoppgang.

Boligprisene i Norge har økt mye over lang tid. Prisenivået er vesentlig høyere enn før pandemien, og i august var tolv månedersveksten 5,7 prosent. Lav rente over lang tid har vært en vesentlig årsak til boligprisveksten. Prisene på næringseiendom har også økt mye over mange år. Det er betydelig fallhøyde i begge markedene.

Husholdningenes gjeldsbelastning er høy, både historisk og sammenlignet med andre land. Tolv månedersveksten i husholdningenes gjeld har falt noe gjennom de siste månedene og var 4,4 prosent i juli. Noe lavere kredittvekst innebærer imidlertid ikke redusert finansiell sårbarhet i husholdningssektoren. Mange husholdninger har svært høy gjeld i forhold til inntekten og boligens verdi. De vil rammes hardt ved inntektsbortfall, kraftig økte utlånsrenter og et markert boligprisfall.

Gjeldsveksten i ikke-finansielle foretak svinger mer enn gjeldsveksten til husholdningene, og i juli var tolv månedersveksten fra innenlandske kilder 7,0 prosent.

Husholdninger og ikke-finansielle foretak har god tilgang på kreditt. Finanstilsynet innhenter hvert kvartal tall fra et utvalg norske og utenlandske finansforetak om totalt innvilget volum av lån som omfattes av utlånsforskriften, samt innvilget utlånsvolum som avviker fra de enkelte kravene i forskriften. [Rapportering for andre kvartal i år](#) viser et fortsatt høyt nivå på nye innvilgede lån. Andelen lån med pant i bolig som avviker fra ett eller flere av kravene i forskriften, utgjorde

5,6 prosent i Oslo og 6,8 prosent utenom Oslo, mens andelen forbrukslån med avvik fra forskriftskravene utgjorde 2,5 prosent.

Lønnsomheten i de norske bankene er god. I første halvår 2022 var egenkapitalavkastningen på 11,7 prosent, hvilket er 0,7 prosentpoeng høyere enn i samme periode året før. Høyere rentemargin på innskudd bidro til økte netto renteinntekter. Netto tilbakeføringer av tidligere tapsavsetninger i flere av de større bankene bidro til svært lave tap for bankene samlet.

Innlemmelsen av det europeiske kapitalkravsregelverket (CRR/CRD IV) i EØS fra utgangen av 2019 innebar en betydelig reell lettelse i norske bankers kapitalkrav. Endringene i EUs kapitalkravsregelverk (CRR2/CRD V), som trådte i kraft 1. juni i år, bidrar til ytterligere lettelse i bankenes kapitalkrav. Kapitaldekningen i bankene er nå vesentlig over senkede regulatoriske krav.

Over tid er det de regulatoriske kravene som avgjør bankenes soliditet. De reduserte kapitalkravene kan føre til at bankens soliditet etter hvert svekkes, som vil være uheldig i lys av risikoen i det norske finansielle systemet. Egenkapital er avgjørende for bankenes risikobærende evne og dermed evnen til å yte nye lån til kredittverdige kunder i nedgangstider. Innenfor rammen av det europeiske regelverket bør derfor kapitalkravene innrettes slik at de bidrar til å opprettholde den reelle soliditeten.

Kravet til motsyklisk kapitalbuffer er nå 1,5 prosent. Norges Bank har tidligere besluttet å øke bufferkravet til 2,0 prosent med virkning fra 31. desember 2022 og 2,5 prosent med virkning fra 31. mars 2023. Etter Finanstilsynets vurdering er det ikke grunnlag for å endre kravet til motsyklisk kapitalbuffer nå.

For Finanstilsynet

Morten Baltzersen
finansstilsynsdirektør

Per Mathis Kongsrud
direktør for digitalisering og analyse

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.